

NOTA DE FUNDAMENTARE

Amplasarea României într-o zona geografică cu climă temperat – continentală, face ca în anumiți ani producția agricolă să înregistreze scăderi importante datorate lipsei de precipitații și deficitului de apă din sol.

Pentru a înlătura și preveni acest neajuns, a fost necesară construirea și executia unor sisteme de irigații în țara noastră. Amenajările de irigații existente s-au realizat în anii '70 – '80. Majoritatea acestora necesită actualmente reparații și înlocuiri de echipamente, pentru a putea funcționa sau a da randamentul prevăzut.

În condițiile actuale de desfășurare a activităților agricole și de evoluție a agriculturii în general, aflată în plin proces de restructurare și privatizare, proces însoțit de disfuncționalități economice importante și de mari costuri sociale, interesul producătorilor agricoli individuali și celor cuprinși în diversele forme de asociere de a exploata, întreține și repara sistemele de irigații a scăzut simțitor. Lipsa de interes a dus la scăderea gradului de utilizare a amenajărilor de irigații sau chiar la abandonarea procedeelelor de udare pentru irigarea culturilor.

Readucerea amenajărilor de irigații la parametrii de funcționare optimi și utilizarea lor eficientă nu se pot realiza decât prin crearea și punerea în aplicare de programe de reabilitare. Deși majoritatea amenajărilor de irigații au fost construite din fonduri provenind de la bugetul de stat, astăzi, datorită costurilor mari economice și sociale pe care le presupune restructurarea economiei românești în ansamblu, Guvernul României nu mai dispune de resurse financiare pentru a susține programul de reabilitare a amenajărilor de irigații.

Modalitatea de reabilitare a sistemelor de irigații, prin punerea în funcțiune a celor oprite și aducerea la parametrii optimi a celor în funcțiune, este atragerea celor care dețin în proprietate sau folosesc terenurile agricole situate în interiorul unei unități hidraulice sau în jurul uneia sau mai multor stații de punere sub presiune a apei, în a participa la constituirea și funcționarea unor forme de asociere.

Actualmente cheltuielile cu energia electrică necesară pomparii apei de la

priza până la hidrant, precum și cheltuielile de întreținere și reparații ale lucrărilor de îmbunătățiri funciare, din patrimoniul Regiei Autonome a Îmbunătățirilor Funciare, se suportă integral de la bugetul de stat. În viitor, Guvernul României va reduce treptat subvențiile pentru susținerea irigațiilor în zonele cu randament scăzut, continuând însă să sprijine utilizarea amenajărilor de irigații pe suprafețele de teren cu productivitate mare, prin această măsură căutându-se evitarea consumului excesiv și a risipei de apă. Pentru creșterea productivității lucrărilor și culturilor agricole, utilizatorii de terenuri agricole (proprietari, arendasi sau concesionari) individuali sau constituiți în persoane juridice, care vor să utilizeze apă furnizată prin sistemele de irigații, este necesar să formeze **asociații ale utilizatorilor de apă pentru irigații**.

Înființarea asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații va constitui o manifestare a interesului agricultorilor pentru folosirea și dezvoltarea amenajărilor de irigații. În raporturile lor cu reprezentanții Guvernului, asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații vor putea astfel solicita și obține sprijin de la Guvernul României în exploatarea, întreținerea și dezvoltarea amenajărilor de irigații pe care le-au preluat în administrare.

Preluarea sistemelor de irigații de către asociațiile utilizatorilor va avea ca rezultat organizarea mai bună a activității de irigații, udarea conform programului aprobat de asociație, negocierea directă a tarifelor de furnizare a apei și armonizarea planurilor de culturi agricole efectuate pe terenurile membrilor aceleiași asociații a utilizatorilor de apă pentru irigații.

În contextul legal existent, potrivit prevederilor art. 34 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată "lucrările de îmbunătățiri funciare, inclusiv zonele de protecție aferente, trec în proprietatea unităților specializate de exploatare a unor astfel de lucrări, în condițiile legii". Sistemele de irigații sunt o parte a lucrărilor de îmbunătățiri funciare și, prin efectul unor acte normative din 1990 și 1991, la început au trecut în proprietatea societăților comerciale de exploatare a îmbunătățirilor funciare județene, iar apoi în administrarea Regiei Autonome a Îmbunătățirilor Funciare conform Hotărârii Guvernului României nr. 686/1994, emisă în aplicarea Legii nr. 50/1994 privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare.

Art. 37 al Legii îmbunătățirilor funciare nr. 84/1996 prevede că "pentru folosirea eficientă a apei și a instalațiilor de irigații, precum și pentru protecția antierozională a solului, proprietarii terenurilor din aceeași amenajare de îmbunătățiri funciare se pot constitui în asociații de îmbunătățiri funciare potrivit legii și statutelor proprii". Asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații apar în acest context ca un tip specific de asociații de îmbunătățiri funciare care pot prelua dreptul de proprietate și de administrare al amenajărilor de irigații.

Potrivit art. 3, alin. (2) al Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia "domeniul public al statului este alcătuit din bunurile prevăzute la art. 135 alin. (4) din Constituție, din cele prevăzute la pct. I din

anexa, precum si din alte bunuri de uz sau interes public national, declarate ca atare prin lege, iar la pct. I din anexa se specifica la pozitia 16 ca "domeniul public al statului este alcatuit (printre altele si) din canalele magistrale si retelele de distributie pentru irigatii, cu prizele aferente". Retelele de irigatii au fost construite în parte cu finantare din fonduri de la bugetul de stat si, în parte cu finantare din fonduri ale fostelor cooperative agricole de productie. Asadar amenajarile de îmbunatatiri funciare se afla atât în proprietatea publica, cât si în proprietatea privata a statului. Asociatiile utilizatorilor de apa pentru irigații, prin preluarea dreptului de proprietate asupra retelelor de irigatii, preiau unele bunuri care alcatuiesc atât domeniul privat cât si domeniul public al statului, aceasta transmitere neputându-se face decât prin ordonanță de urgență sau lege.

Prin asumarea raspunderii de exploatare si întreținere a sistemelor de irigatii, asociatiile utilizatorilor de apă pentru irigații desfasoara o activitate în propriul interes, dar si de interes public, facilitând continuarea si dezvoltarea lucrarilor agricole în zone ale tarii cu mare deficit de apa, prevenind deșertizarea si eroziunea solului, si asigurând stabilitatea comunitatilor umane din aceste zone.

Operând la limita între domeniul public si domeniul privat al statului si activând în interes public, asociatiile utilizatorilor de apa pentru irigații sunt asociatii cu un regim juridic sui-generis care necesita o noua reglementare.

La constituirea si functionarea asociatiilor utilizatorilor de apa pentru irigații trebuie avute în vedere urmatoarele principii, care se regasesc în proiectul de ordonanță de urgență privind asociatiile utilizatorilor de apă pentru irigații anexat:

- Asociatiile utilizatorilor de apă pentru irigații sunt persoane juridice fără scop lucrativ;
- Activitatile care pot fi desfasurate de asociatiile utilizatorilor de apă pentru irigații sunt prevazute limitativ de ordonanța de urgență;
- Proprietarii si utilizatorii de terenuri agricole din cadrul unei unitati hidraulice se pot asocia liber pentru a constitui o asociatie a utilizatorilor de apă pentru irigații sau pot adera liber la o asociatie existentă;
- Teritoriul pe care asociatia își desfășoară activitatea trebuie delimitat geografic si înscris ca atare în actele constitutive ale asociatiei;
- Asociatiile utilizatorilor de apă pentru irigații vor sprijini membrii asociatiei, în utilizarea, întreținerea si dezvoltarea sistemelor si infrastructurii de irigatii;
- Dreptul de proprietate asupra retelelor de irigatii se transmite asociatiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, în conformitate cu Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică si regimul juridic al acesteia;
- Terenurile agricole detinute de persoane care nu sunt membrii asociatiei utilizatorilor de apă pentru irigații vor fi grevate de un drept de servitute daca aceasta masura se justifica tehnic sau economic pentru ca asociatia sa își poata desfasura activitatea;
- Pentru supravegherea metodologica a activitatii asociatiilor utilizatorilor de

apă pentru irigații se înființează Oficiul de reglementare a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații în cadrul Ministerului Agriculturii și Alimentației.

Fata de cele prezentate, am întocmit proiectul de ordonanță de urgență privind asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL AGRICULTURII SI ALIMENTAȚIEI

Ioan Avram Mureșan

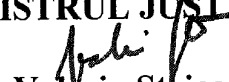

AVIZAM FAVORABIL:

MINISTRUL FINANTELOR

Decebal Traian Remeș

**MINISTRU DE STAT,
MINISTRUL JUSTITIEI**

Valeriu Stoica